

Б. РОЙТИХ.

АГИТАТОР СУҲБАТИНГДА ФОЙДАЛАНИ

Совет демократиясининг ҳаётий кучи

Ҳар доим омма билан

СССР Олий Советига ўтказилган кейинги сайловлардан буён партия ва ҳукуматимизнинг доимий ҳамхўрлиги туфайли мамлакатимиз ҳалқ ҳўжалигини янада ривожлантириш соҳасида катта ютуқлар қўлга киритилмоқда. Депутатлар сайловчилар билан яқиндан алоқада бўлиб, уларнинг нақзалларини бажариш маъносида самарали ишлар қилмоқдалар. Бунинг Олий Совет депутатларининг ҳисоботларидан ҳам аққол кўриш мумкин.

Менга Иттифоқимизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан хатлар келиб туради. Меҳнаткашлар ўз хатларида ҳалқ маорифи, уй-жой, пенсия масалалари ҳақида маслаҳат ва ёрдам сўрайдилар. Жумладан, Ульяновск областидан келган бир мактубда етти йиллик мактаб ўқувчиларининг ота-оналари мактабни ўн йилликка айлантириш учун ёрдам беришни лўтимос қилганлар. Чунки бу мактабни тугатган ўқувчилар учун жуда узокда бўлган ўн йиллик мактабга бориб ўқишга тўғри келар экан.

РСФСР Маориф министрлигига бу талабни қондириш масаласи қўйилди. Орадан кўп ўтмай РСФСР Маориф министрлигининг ўринбосари ўртоқ Дубровиндан, у мактабда 8-синф таъкил қилинганлиги ва мактаб ўн йиллик бўлажаклиги ҳақида жавоб мактуби олинди.

Фарғоналик 10-синфини тугаллаган бир гуруҳа қизлар менга ёзган ўз мактубларида касб, мутахассис-

лик ташлаш ҳақида маслаҳат сўраганлар, айниқса математика фанига қизиқишларини билдирганлар, бу фанини ағаллар қизлар учун оғир амасми, деб сўрашгилар.

Мен қизларга Ўрта Осиё Давлат университети физика-математика факультетига 200 дан ортиқ қизларнинг муваффақиятли ўқитилганлиги, умуман ҳар қандай касбга ҳам хотин-қизларимиз қўбиланлиги эканликлари ҳақида ишонтирарди фактлар келтириб жавоб қилдим.

Яқинда Тошкент шаҳар «Правда Востока» кўчасида турувчи кекса сайловчи Егорова квартира олиш масаласида райкомхўрга қатнайвериб чарчагач, менга мурожаат қилди. Сал кун ичига Егорова квартира билан таъмин қилинди. Бундай мисолларни жуда кўпайиб келтириш мумкин. Меҳнаткашлар кўпича уй-жойларини ремонт қилдириш, водопровод, электр ўтказиш ва бошқа масалалар юзасидан мурожаат қилиб турадилар. Ҳар ҳафтада бир кун — душанба кун сайловчилар билан учрашиб тураман. Меҳнаткашларнинг талаб ва лўтимосларини қондириш учун қўлимдан келган ёрдамни аямайман.

Омма билан ҳамisha алоқада бўлиш, уларнинг эҳтиёжлари ҳақида ҳамхўрлик қилиш — биз депутатларнинг бурчимиздир.

Масъуд СУЛТОНОВА,
СССР Олий Советининг депутати,
Миллатлар Совети раисининг ўринбосари.

Фаровон ҳаёт эгасимиз

Ҳалқ бахт-саодати ҳақида тинмай ҳамхўрлик қилиш партияимиз фаолиятининг энг олий қонунидир. Бунинг бир совет кишии ҳар кун, ҳар соат аққол сезиб турибди. СССР Олий Советига сайлов бўлиб ўтган 1954 йилдан кейинги даврни олиб кўрайлик. Ана шу қисқа муддат ичига меҳнаткашларнинг турмуш даражаси янада оширишга қаратилган қанчадан-қанча тадбирлар амалга оширилди. Масалан, кам ҳақ олаётган ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи оширилди, айни вақтда солиқ солимайдиган иш ҳақи минимуми қўйлантирилди. Шу тадбирлар туфайли кам ҳақ олаётган хизматчиларнинг бутун гуруҳи бўйича иш ҳақи ўрта ҳисобда 33 процент ортиди. Кам ҳақ олаётган хизматчилар иш ҳақининг оширилиши, пенсияларнинг тўлаш учун чиқарилган маблағларнинг қўйилтирилганлиги ва заъига ёлланган қисқартirilганлиги ҳисобига аҳоли 1957 йилда 1955 йилдагига нисбатан қариб 41 миллиард сўм миқдорда қўшимча даромад олди. Кейинги йилги йил аччилагина нархларнинг қамайтирилиши натижасида аҳоли умуман 5 миллиард сўмдан кўпроқ фойда кўрди. Ҳалқ манфаатини кўзлаб амалга оширилган тадбирларнинг ҳаммасини санаб тамом қилиб бўлмайди.

Ўзингиз ҳақида шунинг айтишнинг кераклиги ўтган йилда завод томонидан қўрилган янги уйлarning бир қисми менга ҳам квартира беришди. Ўзгормиз бут, қамчилигимиз йўқ. Ҳар бир совет кишии меҳнаткашлар ҳақида оталарча ҳамхўрлик қилётган партия ва ҳукуматимизга минг-минг раҳмат дейди.

С. МУРДОВ,
Октябрь революцияси номида
Тошкент паровоз-вагон ремонт
заводи асбобсозлик цехининг
товари.

Меҳнат—роҳат

1957 йилда давлатга 120 гектар ернинг ҳар гектаридан 42,5 центнердан ҳосил топирилди, бригадамиз бўйича умумий даромад 1 миллион 483 минг сўмни ташкил қилди. Ваҳоланки, 1954 йилда СССР Олий Советига бўлган сайловлар даврида бригадамизнинг пахта майдони 75 гектар бўлиб, унинг ҳар гектаридан 31 центнердан ҳосил топирилган эдик, умумий даромадимиз ҳам 400 минг сўмдан ошмаган эди. 1957 йилда қўлга киритган даромадимиз бундан 3,5 баравар кўпдир.

Бригадамизнинг меҳнатсевар А. Эркинов, В. Эризаров, А. Яхитбаев оқлалари йиллик ҳисоботда 25-30 минг сўмдан пул, 3-4 тоннадан рағла оладилар.

Тўғ ва бадавлат турмушимизни ўз қўлимиз, ҳалол меҳнатимиз билан яратганимизни кўриб бетиқола қувонаман.

Ортиқбой ОТАҚУЛОВ,
Гулiston районидagi Крупская номи колхозининг илгор бригадари.

Социализм мамлакатиди

Бизнинг мамлакатимизда депутатлар сайлаш умумийдир: СССРнинг 18 ёшга тулган барча граждaнлари, уларнинг ирки ва миллати, яниси, диний эътиқоди, билим даражаси, ўтқонлиги, икитимий қишиси, мол-мулки ва ўтқонлиги ишидан қатъи назар, сайлаш ҳуқуқига эгадирлар.

Хотин-қизлар сайлаш ва сайлашда эркинлар билан тенг ҳуқуқлидирлар. Юз ва минглаб хотин-қизлар қўбиланлиги давлат арбоблари сифатида танилганлар, давлат идора қилинда актив қатнашмоқдалар. Хотин-қизлардан 348 киши СССР Олий Советининг, 2000 дан ортиқ киши иттифоқчи ва автоном республикалар Олий Советларининг депутатларидир. СССР Олий Совети депутатларидан 16 киши ўзбекистонлик хотин-қизлардир.

СССР Олий Советида 1347 депутат бор. Иттифоқчи ва автоном республикаларнинг Олий Советларида 7251 депутат, маҳаллий Советларда — 1.549.777 депутат, ҳаммаси бўлиб 1.558.339 депутат бор. Маҳаллий Советларнинг 243.416 та доимий комиссиялари составида 1.078.939 депутат ва улар ишига жалб этилган 1.463.836 активлар бор. Демак, мамлакатимизда уч миллиондан ортиқ киши давлат ишлари билан бевосита шугулланади.

Совет ҳукумати 1958 йил учун ҳарбий бюджетини ўтган йилдагига нисбатан 400 миллион сўмга қисқартирди. Совет Иттифоқи ҳукумати СССР Қуролли Кучлари 1955-56 йилларда 1 миллион 840 минг кишига қисқартirilганда ташқари, бу йил яна 300 минг кишига қисқартириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Капитализм мамлакатларида

Американинги жабулбай штатларида сайлов солини сингари камситиш тадбирлари туфайли ёки кўпичча жисмоний жаза бериш дўки билан 8 миллионга яқин негрлар ва оқ танли камбағаллар ҳамон овоз беришда қатнаштирилмаётди. 3 миллионга яқин америкаликлар саводсиз бўлганликлари учун сайловларда қатнаштирилмайдилар. Ҳозир АҚШда 50 дан ортиқ турли ценз (чеклаш)лар бор.

Буржуа давлатларидан қариб 30 тасида хотин-қизлар ҳали ҳам сайлов ҳуқуқларидан маҳрумдирлар. Швейцарияда, Ироқда, Латин Америкасининг қариб ҳамма мамлакатларида хотин-қизлар сайловларда қатнашмайдилар.

Капиталистик мамлакатларнинг деярлик кўпчилигида ёшлар сайловлардан четлаштирилиб қўйилган. Англия, АҚШ, Франция ва Бельгияда сайлов ҳуқуқи 21 ёшга кирган кишиларга, Голландия, Данияда эса, 25 ёшга етган кишиларгагина берилади.

Англияда овоз бериш ҳуқуқига эга бўлиш учун ҳар бир сайловчи сайлов округи территориясида камиди 3 ой яшаган бўлиши, Бельгияда — 6 ой, АҚШнинг турли штатларида — 3 ойдан 2 йилгача яшаган бўлиши керак.

Буржуазия мамлакатларида сайлов округлари ва участкалар ишчилар синфининг манфаатларини камситишга мослаб тузилади. Парижнинг 8 минг сайловчига эга бўлган олтинчи буржуа округидаги биринчи участка билан Парижнинг 50 минг сайловчиси бор иккинчи участкасида баравар миқдорда — биттадан депутат сайланади. Натижада олтинча пролетарнинг овози бир буржуянинг овозига тенг бўлиб қолади.

Англияда сайлов бюллетенлари рақамланган бўлилади. Бу эса сайловчининг қайси партия учун овоз берганлигини аниқ қилиб олиш имконини туддиради.

АҚШнинг кўпгина штатларида сайлов бюллетенлари рақамланган бўлилади. Шунинг учун ҳам кўпгина америкаликлар овоз беришда қатнашмайдилар қўқидилар, чунки уларнинг ким учун овоз берганлиги дарҳол маълум бўлиб қолади.

Буржуазия демократияси никоби остида

Ишсизлик—капитализмнинг ўйдоши

Расмий маълумотларга қараганда АҚШда ишсизларнинг сони бу йил қишда ўтган йилдагидан 30 процент ортиши, яъни 3,2 миллион кишига етиши кўрсатилди. Лекин АҚШ саноатининг таназула юз тутиши натижасида бу рақам тўхтовсиз ўсиб бораётди. Ҳозирнинг ўзидаёқ АҚШдаги бутунлай ишсизлар сони 5 миллиондан ошиб кетди.

Францияда молия ва валюта кризиси авж олганлиги учун импорт қилинадиган моллар 20 процентга камайди, минглаб ишчилар кўчига ҳўжайди. Италия, Япония сингари мамлакатларда бундан ҳам потор аҳолини кўчмай.

Капитализмнинг солиқ йўлдошлари бўлган ишсизлик, очлик, қамшоқлик сингари офатлардан жабр кўрган ишчилар, меҳнаткашлар, хизматчилар порозилик намойишлари, иштанлашлар, етчакаларни кучайтириб юбордилар. АҚШ, Англия, Франция, Латин Америкаси мамлакатларида бу ҳаракат тобора авж олиб бормоқда. Японияда бўлиб ўтган ала шундай иштанлашлардан бирида 1 миллион 300 минг киши қатнашди. Бу курашлар кучайиб бормоқда.

Очлик

Капиталистик система инсоният бошига ҳисобсиз қуфатларни солмоқда. Бу қуфатларнинг бири очликдир. Айниқса мустамлака ва ярим мустамлака мамлакатларнинг аҳолиси бундан кўп азоб чекмоқда. Яқинда бразилиялик олим ва жамоат арбоби, Халқаро тинчлик муқофоти лауреати Жозе де Кастро «Очликнинг қора китоби» деган асарини эълон қилди. БМТнинг озиқ-овқат ва кишлоқ ҳўжалиги масалалари билан шугулланувчи комиссиясининг аъзоси бўлган де-Кастро қарам, мустамлака ва кам тараққий этган мамлакатларнинг иқтисодий аҳолини текшириб, дунёда 1 миллиард кишининг оч, ярим оч ҳолда яшайётганлигини, 30-40 миллион киши очлиги, тўйиб оқаётганлиги туфайли ўлиб кетаяётганлигини аниқлаган.

Капиталистик мамлакатларда бир томонда очлик ва қамшоқлик, иккинчи томонда перофатчилик ва бойлик тўлаш авж олмоқда. Капитализм системасининг табиати ана шундай!

Буржуазия парламенти—реакция таянчи

Капиталистик мамлакатларда парламент эксплуататор синфларнинг манфаатларини кўзлаб иш юртзувчи, буржуа давлат органи бўлиб ҳисобланади.

Барча буржуа давлатларида парламент аъзоларининг кўпчилиги капиталистлардан, помещиклардан, буржуа юристлардан, касаба союз сийкатчилардан иборат. Бунга мисол қилиб АҚШ конгрессиини кўрсатиш мумкин. Конгресс икки палата — вакиллар палатаси — 435 аъзодан ва сенаторлар палатаси — 96 сенатордан ташкил топган. Америкалик ҳўкўмрон доирлар конгресс ҳалқ вакилларидан ташкил топган деб уқтирмоқчи бўлидилар. Агар конгресс составини кўздан кечирилса унинг қиёфаси, у қишдан ташкил топганлиги, «ҳалқ вакиллари» ким эканликлари аққол кўрилади қолади. АҚШ конгрессиининг тузилиши ва состави қўйидагичадир:

Депутатлар состави	Палаталар	
	Вакиллар палатаси	Сенаторлар палатаси
Юристарлар — монополистларнинг маъйларлари	257	57
Монополистлар, нефть магнатлари, банкирлар	102	17
Буржуа напратейчилар	20	7
Буржуа экономистлар, университетларнинг бой профессорлари	28	4
Ириқ помещиклар, плантаторлар	15	7
Бошқалар — булар ҳам ҳалқ вакили эмас	11	4

Таблицадан кўришиб турибдик, барча сенаторлар ва вакиллар палатаси аъзоларининг 60 процентидан кўпчилиги юристар ташкил этган. Булар иштин магнатлар, монополистларнинг вакили, улар манфаатини ёқловчи шахслар. Маана «ҳалқ вакиллари»дан ташкил топган деб, оғиз кўпиртирилиб мақтанган конгресс. Унда ишчи ва меҳнаткаш фермерларнинг биронта ҳам вакили йўқ. Шундай экан, бундай конгресс ишчилар, меҳнаткашлар оmmasининг манфаатларини кўзлаб иш юртзувчи мумкинми, ахир!

АҚШ конгресси иш юртзувчи тартиби, сайланши тартиби жиҳатидан энг реакциондир. Шунинг алоҳида уқтириб ўтиш зарури, АҚШ конгресси ҳўкимиятининг олий органи ҳисобланади-ю, лекин бу амада шундай эмас. Конгресс қабул қилган қонунлар президент ёки олий суд (президент томонидан таяинланади) томонидан бекоз қилиниши мумкин. Ҳозирги кунда АҚШ президенти Эйзенхауэр миллионерлар вакили бўлиб, уларнинг кўрсатмаси асосида иш юртзувчи, миллионерлар ишчилар озолиги учун курашаётган Коммунистик партияни ҳар қандай йўл билан бўзмасин

Оналар азоб-уқубат ва хўрликда

Капиталистик мамлакатларда кўчрак сути билан бутун аҳолини ўстириб волга етказиб кетаятган она олам ўрнида қўрқмайди, камситилди, унга қандайдир буюм сифатида қаралади.

Буржуазия жамиятида хотин-қизлар сиёсий ҳуқуқлардан маҳрум этилганлар. 17 та капиталистик мамлакатда хотин-қизлар сайлов вақтлари овоз бериш ҳуқуқига эга эмаслар. Бундай мамлакатлар жумладан Канада, Швеция, Греция, Япония, Швейцария, Испания, Ироқ, Эфиопия, Парагвай ва бошқа мамлакатлар кирди. Эронда эса сайлов қонунининг 10-моддасида хотин-қизлар ақдан озганлар ва болалар билан бир қаторда сайлов ҳуқуқига эга эмаслар, деб ёзиб қўйилган.

Буржуа дунёсида хотин-қизлар аёвсиз равишда эксплуатация қилинади. Капиталистлар уларни эркаклар каби 12-16 соатлаб ишлатиб, эркакларга нисбатан кам ҳақ тўлайдилар. АҚШ, Англия, Франция, ГФР ва бошқа капиталистик мамлакатларда хотин-қизлар эркакларга нисбатан 30-40 процент кам иш ҳақи оладилар.

Сиёсий ҳуқуқдан маҳрум этилгани, эркаклар билан тенг ишлаб, оғ ҳақ олгани устига, хотин-қизларни яна хўрлаш, оёвсиз қилишларни айтмайсизми. Испаниянинг пойтахти — Мадрида олий испан хотин-қизларини америкаликлар томонидан хўрлаётганини тевтез уқратиш мумкин. Савилья шаҳрида тамаки фабрикасида ишлаётган аёл

ларни айтмайсизми. Уларнинг уйлари қолдворлардан иборат бўлиб, оёй теса ҳони, ёнғайи теса кўрпаси йўқ. Шунинг учун ҳам улар ёш болаларини ўқитмай ишлашга, пул топишга, ҳўжаликка ёрдам беришга мажбур бўлидилар. Болаларнинг бир кунилик иш ҳақи — 7 пещатка тенг бўлиб, унга ақалли битта бутерброд ҳам бермайди.

Мустамлака ва қарам мамлакатларда хотин-қизларнинг аҳоли янада аянчли. Бутун ҳалқ қабил уларнинг қони, куч-қуввати америкалик, англиялик ва франциялик қонхўр капиталистлар томонидан сўриб олинмоқда. Шу сабабли ҳам бу мамлакатларнинг эрксевар халқлари озолиги, миллий мустақиллиги учун курашга отланмоқдалар. Курашнинг олдинги сафларида хотин-қизлар ҳам бормоқда. Жанубий Африка Иттифоқининг Кейптаун шаҳрида яшовчи Анни Силинганинг қони бутун шаҳарга кетган. Анни Силинга Африканинги озолиги учун чарчамас курашчи аёл. Унинг раҳбарлигида хотин-қизлар йигилишлари ўтиб, уларда аёлларга овоз бериш ҳуқуқи берилиши талаб этилмоқда.

Хотин-қизларнинг хўрланлишига, азоб-уқубатга кўч кечиришига қарши, озолик йўлида курашяётганларнинг сони кун сайин ошиб бормоқда. Улар капиталистлар, мустамлакачилар, ўтини эрмоқдалар, ўзларининг бошлаган ишларининг олға акачилигига ишонган ҳолда олға бормоқдалар.

ҚИЙШИҚ ОЙНА

ФЕРМЕР: Бу ойна қанақа экан дўстим, жуда қизиқ кўрсатаяпти-ку?
ИШЧИ: Унга минг қарасанг ҳам ўзининг кўролмайсан.

СССР Олий Советининг депутати, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов сайловчилар билан тез-тез учрашиб туради, уларнинг талаб ва эҳтиёжларига эътибор билан қарайди. Суратда: депутат Ҳамроқул Турсунқулов қабул кунда сайловчилар билан суҳбатлашмоқда.

В. Салов фотоси.

Давлат ҳўкимиятининг олий органи

Совет Конституциясига асосан мамлакатимизда бутун ҳўкимият шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлариники бўлиб, бу ҳўкимиятнинг улар меҳнаткашлар депутатларининг Советлари орқали амалга оширилади. СССР Олий Совети эса меҳнаткашлар депутатлари Советлари орасида энг юқори аъво бўлиб ҳисобланади. СССР Олий Совети кўп миллатли Совет социалистик давлатининг бошқарувидан барча масалаларни муҳокама қилади ҳамда қонун, қарорлар қабул қилади.

СССР Олий Совети дунёда энг демократик сайлов системаси асосида — умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан тўғри йил муддатга сайланади. СССР Олий Советининг сайланши тартиби, структураси, тузилиши ва состави унинг буюк демократик хўсусиятини, меҳнаткашлар билан қамбарчас алоқада эканлигини кўрсатади. СССР Олий Советининг составини тубандиги схемадан кўриш мумкин.

Депутатлар состави	Палаталар	
	Иттифоқ Совети	Миллатлар Совети
Ишчилар	188	130
Деҳқонлар	114	106
Инженер-техниклар, партия ва совет ташкилотларининг ходимлари, фан-маданият ходимлари ва бошқалар	406	403
Хотин-қизлар	170	178

СССР Олий Совети икки палатадан — Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советидан иборат тузилган. Иттифоқ Советига 300 минг аҳоли ҳисобидан 1 депутат, Миллатлар Советига эса ҳар бир иттифоқчи республикадан 25 депутат, автоном республикадан 11 депутат, автоном областдан 5 депутат ва миллий округдан 1 депутат сайланади. Мамлакатимиз меҳнаткашларининг моллий-маний ҳаёти кун сайин ахшиланаётганлиги муносабати билан совет халқининг сони ҳар йили ортиб бормоқда. Бу эса ўз навбатида янги сайлов округларини ташкил этишга олиб келади.

СССР Олий Совети — кўп миллатли социалистик давлатнинг юқори органидир. Бу эса унинг икки палатадан — Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советидан иборат эканлигидан ифодаланади. СССР Олий Советида Миллатлар Совети палатасининг бўлишининг сабаби СССРда яшовчи 60 дан ортиқ миллат, миллий гуруҳларнинг ўзига хос специфик хўсусиятлари бўлишидир. СССР Олий Советида Миллатлар Совети палатасининг бўлиши СССРдаги катта-кичик миллатларнинг

манфаатларини қўриқлашда жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

Партия ҳар бир иттифоқчи республиканинги тобора ривожланиши эҳтиёжларини эътиборга олиб, кейинги йилларда жуда муҳим тадбирлар кўрди. Шунлардан бири партия XX съезди қарори асосида СССР Олий Советининг Миллатлар Совети қўшида иқтисодий комиссияни ташкил этишгилар. Иқтисодий комиссия ҳар бир иттифоқчи республикадан 2 талаф вакил ҳисобидан 30 кишидан иборат ташкил этилди. Бундан ташқари масалани ҳал қилишда манфатдор бўлган автоном республика ҳам иштирок этиши мумкин.

СССР Олий Советининг ҳар икки палатаси: Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг ҳуқуқи тенгдир, улар қонун чиқаришда баббаравар ташаббус кўрсата олади. Қонун ҳар иккала палатанинги олий кўпчилиги овози билан қабул қилинади, тасдиқ этилган деб ҳисобланади. Ҳар икки палатанинги мажлислари бир вақтга (қуида) бошланади ва бир вақтда тамом бўлади.

СССР Олий Советининг асосий иш формаси — сессиядир. СССР Конституциясининг 46 моддасига биноан СССР Олий Советининг сессияси йилгига икки марта чақирилади. Бундан ташқари, зарур бўлган тақдирда фақулдада сессиялар ҳам чақирилиши мумкин. СССР Олий Совети иттичкини сақлаш ҳақида алоҳида қонун қабул қилди. Ўзининг қўпгина сессияларида Совет ҳўкуматининг ташкил сийсат ҳақидаги ахборотини эшитди ва иттичкини мустаҳкамлашга қаратилган бир қанча қарорлар қабул қилди. Халқаро парламент ташкилотларида актив қатнашди, Олий Совет депутатларининг чет мамлакатлар парламентларининг таъкифига биван бу мамлакатларга бориши ва чет мамлакат парламент делегацияларининг СССРга келиши халқлар ўртасидаги ўзгалик муносабатларини янада ахшиллашда, тинч тотув яшаш сийсатини амалга оширишда катта аҳамиятга эгадир.

СССРнинг сиёсий негизи — Советларнинг, шу жумладан СССР Олий Советининг куч-қудрати Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлигидадир. КПСС Марказий Комитети СССР Олий Совети фаолиятига ҳар вақт раҳбарлик қилади. СССР Олий Советига бўлаётган сайловларни тайёрлаш, ўтказишда ҳам КПСС Марказий Комитети бевосита раҳбарлик қилади.

СССР Олий Советига бўлаётган бу йилги сайловлар ҳар ташкил совет демократиясининг афзаллигини яна бир бор намойиш қилади.

А. АЪМАХУЖАЕВ,
Ш. УРАЖАЕВ,
юридик фанлари кандидатлари.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Докладда камчиликлар ва унинг сабаблари тўла очиб берилмади

Район партия комитетининг секретари ўртоқ К. Укибоев қилган ҳисобот докладда ҳўжаликни юксалтиришда эришилган муваффақиятларни кўрсатишга қатъи ўрин берилган. Унда район саноати 1957 йил планини ошириб бажарганилиги, ремонт-эксплуатация, пахта тозалаш заводларининг коллективларини пландан ташқари қўлаб маҳсулот ишлаб чиқаришга қандай қилиб эришганликлари батафсил баён қилинган.

Шунингдек районда пахта тайёрлаш давлат планни бажаришда, «Лениннинг йўли», М. Горький номи, К. Маркс номи, Ленин номи ва бошқа колхозларда ҳар гектар ердан 25-27 центнердан ҳосил олингани ва ҳосилдорлик 1956 йилдаги нисбатан бирмунча оширилгани, пахтадан мўл ҳосил етиштирилган илгор бригада ва звенолар бир-ма-бир санаб кўрсатилган.

Бундан ташқари, докладда чорваларнинг юксалтириш ва чорва молларининг маҳсулдорлигини ошириш соҳасидаги, совет, касабаси, комсомол ташкилотлари ишидаги ижодий натижалар ҳам ўз ифодасини топади.

Бундан, докладда камчиликларни кўрсатишга эътибор берилмаган, деган маъно келиб чиқмайди, албатта. Унда район бўйича давлатга 1956 йилдаги қараганда 3910 тонна кам пахта топширилгани, 10 колхоз, 100 бригада ва «Мирзақул» совхозини пахта тайёрлаш планини бажармагани, айрим колхозларда сингирланган кам сўт олингани каби камчиликлар ҳам қайд қилинган.

Лекин умуман олганда, докладда ютуқларга қараганда камчиликлар ва айниқса унинг сабабларини кўрсатишга жуда кам ўрин берилган.

Докладда колхозларда ва «Мирзақул» совхозини пахтадан кам ҳосил олинганлигини сабаби 1956 йил кузида пахта экиладиган ерлар ўйла шўрли қилинганлиги, ернинг шўри юмилмаганлиги, баҳорда ер экишга ўз вақтида тайёрланмаганлиги, айрим колхозларда қадар-қадар чипит экишга эътибор берилмаганлиги ва бўғзага механизм-

(МИРЗАҚУЛ РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН)

лар ёрдами билан икки томонлама ишлов бериш амалга оширилмаганлиги кўрсатилиб, бунинг учун асосий айб МТСларнинг раҳбарлари эъминчилиги билан. Бу соҳада район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари йўл қўйган ҳато ва камчиликлар ҳақида деярли ҳеч нима дейилмаган. Ваҳоланки районда пахтанинг ялпи ҳосили ва ҳар гектар ернинг ҳосилдорчилиги қатъий кетганлигининг, чорваларнинг ўз берган камчиликлари асосий сабабини биринчи навбатда район партия ташкилотлари ташкилий ва оммавий-сиёсий тадбирларини етарли даражада амалга оширмаганидан илалат керак эди.

Докладчи партиявий-ташкилий, идеология ва партиявий-сиёсий ишларга тўхталар экан, бу соҳада қилинган ишларни жуда бўрттириб кўрсатди. Бу соҳадаги камчиликлар ва унинг сабабларини асосан анализ қилмади. Бир-икки колхоз ва «Мирзақул» совхозини партия ташкилотларида партиявий-ташкилий ва сиёсий ишлар ахши йўлга қўйилмаганлиги ҳақида умумий сўзлар билан чегараланди.

Ленин номи колхоз раиси ўртоқ Т. Нўлшоёв ўз сўзидан районда пахтанинг ялпи ҳосили Сталин номи, «Октябрь», «Коммуна» каби йирик колхозлар ҳисобига қамайиб кетганига, ана шу колхозларда пахтадан кам ҳосил олинганлигининг сабабларига тўхталди.

— Бизнинг колхозимиз, — деди ўртоқ Нўлшоёв, — «Октябрь» колхозини билан мусобақадорим. Биз гўза парварилани мусобақадорларимиз масаласида асосан ташкил эдик. Аммо улар, айниқса колхоз раиси ўртоқ Брухтийнинг фикрини билан ҳисоблашмади. Натигада айрим бригадаларда кўчат сийрак бўлиб қолди.

1-МТС партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ш. Холжақовнинг кўрсатишча, «Мирзақул» совхозини

нинг қолоқ бўлиб қолишига район партия комитети ва унинг бюроси совхоз раҳбарларини танлашга юзакли қараганлиги асосий сабаблардан бири бўлган.

Нотиж, бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятига тўхталиб, бундай деди:

— Темир йўл станцияси партия ташкилотиди ҳисобот даврида фақат бир марта йилнинг ўтказилган. У, иш планига эга эмас. Автобаза партия ташкилотиди айрим коммунистлар 6-7 ойлаб аҳолики бадаллар раҳбар арбобларининг кенгашири чадиринг тўғрисида СССР Ҳукуматининг қарарига Туркия Ҳукуматининг қарарига ёборилди, дейилди.

Совет Ҳукумати, дейилди. Мақтубда, бу тақдирлар илгари сурган вақтда ҳалқаро муносабатларга доир кўпгина муҳим масалалар юзасидан мавжуд ихтилофларни бартараф қилиш имкониятига чуқур ишончи ҳаракат қилди.

Н. А. Булганин Совет Ҳукумати ҳалқаро муносабатларда кескинликни юмшатиш мақсидида кўп йиллар давомида тўхтовсиз ҳаракат қилиб келганлиги ва ҳозир ҳам шунга эришини учун зўр бериб ҳаракат қилаётганлигини таъкидлаб ва бу ҳаракатларини кўрсатиб ўй, сўзга бундай деб ёзди: НАТО Кенгашининг декабрь сессияси ўрнатилган, баъзи давлатларнинг ҳукуматлари ҳалқларнинг энг муҳим ҳалқаро проблемалар юзасидан мамлакатлар ўртасида музокаралар ўтказиш тўғрисидаги талабларини қўлағини сира дастаматлар. Бу давлатларнинг ҳукуматлари сўзга ўзларнинг тинчликка интилишларини айтсалар ҳам, амалда зўр бериб қуролланишнинг, шу жумладан атом ва водород қурол билан қуролланишнинг янада кучайтирилиши талаб қилмоқдалар. Мақтубда Совет Иттифоқига қўйилган Туркия ҳам ана шундай позицияда турганлиги муносабати билан таассуф

Конференцияда қўқамлиги аниқлаб таъкидлаб сўз бораётганлиги кўрсатилиб ва район партия комитетининг ялпи состиавини ер ҳайдаш, унинг шўрини ювиш ишларини тезлаштириш учун зарур чоралар кўриш талаб қилди.

Конференция ишида област ижроия комитетининг раиси ўртоқ Х. Жалалов қатнашди.

Район партия комитетининг пленуми райком секретариари қилди К. Укибоев, Т. Аббасов ва Х. Гурбакулов ўртоқларини сайлади.

Х. АБДУСАМАТОВ.

СССР Министрлар Совети-Раиси Н. А. БУЛГАНИННИНГ Туркия, Нидерландия, Швеция, Австрия ва Афғонистон ҳукуматлари бошлиқларига юборган мактублари

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин Туркия Бош Министри В. Мейндерга, Нидерландия Бош Министри В. Дрейфсга, Швеция Бош Министри Ю. Раабга ва Афғонистон Бош Министри Сардор Муҳаммад Довудга Мақтублар юборди.

Туркия Бош Министри А. Мейндерга юборилган Мақтубда кечиктириб бўлмайдиган ҳалқаро проблемаларни, шу жумладан қуролланишнинг проблемасини муҳокама қилиш учун икки-уч ой ичида тегишли давлатлар раҳбар арбобларининг кенгашири чадиринг тўғрисида СССР Ҳукуматининг қарарига Туркия Ҳукуматининг қарарига ёборилди, дейилди.

Совет Ҳукумати, дейилди. Мақтубда, бу тақдирлар илгари сурган вақтда ҳалқаро муносабатларга доир кўпгина муҳим масалалар юзасидан мавжуд ихтилофларни бартараф қилиш имкониятига чуқур ишончи ҳаракат қилди.

Н. А. Булганин Совет Ҳукумати ҳалқаро муносабатларда кескинликни юмшатиш мақсидида кўп йиллар давомида тўхтовсиз ҳаракат қилиб келганлиги ва ҳозир ҳам шунга эришини учун зўр бериб ҳаракат қилаётганлигини таъкидлаб ва бу ҳаракатларини кўрсатиб ўй, сўзга бундай деб ёзди: НАТО Кенгашининг декабрь сессияси ўрнатилган, баъзи давлатларнинг ҳукуматлари ҳалқларнинг энг муҳим ҳалқаро проблемалар юзасидан мамлакатлар ўртасида музокаралар ўтказиш тўғрисидаги талабларини қўлағини сира дастаматлар. Бу давлатларнинг ҳукуматлари сўзга ўзларнинг тинчликка интилишларини айтсалар ҳам, амалда зўр бериб қуролланишнинг, шу жумладан атом ва водород қурол билан қуролланишнинг янада кучайтирилиши талаб қилмоқдалар. Мақтубда Совет Иттифоқига қўйилган Туркия ҳам ана шундай позицияда турганлиги муносабати билан таассуф

СССР билан Венгрия ўртасидаги савдо муносабатларига доир

1957 йил март ойида Совет Иттифоқи ва Венгрия Ҳалқ Республикаси ҳукумат делегациялари ўртасида эришилган битимга мувофиқ, кейинги вақтларда Москвада узоқ муддатли савдо битими тузиш тўғрисида музокаралар ўтказилди.

Чинакам ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтган музокаралар натижасида шу йил 13 январда СССР билан Венгриянинг бир-бирларига товар етказиб бериш тўғрисида 1958-1960 йилларга мўлжалланган битим ҳамда товар обороти тўғрисида 1958 йил учун протокол имзоланди.

Совет Иттифоқи Венгрияга унинг ҳалқ ҳўжалиг учун зарур бўлган

ИТАЛИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ САЙЛОВ ПРОГРАММАСИНИНГ ПРОЕКТИ

РИМ, 12 январь. (ТАСС). «Уни-та» газетаси Италия Коммунистик партияси Марксий комитети томонидан ишлаб чиқилган сайлов программаси проектини эълон қилди.

Яқин вақт ичида бу проектин партия ахши, меҳнатқамлар ва бутун граждандар кенг муҳокама қилди. Уларнинг ёрдами билан ва бевосита иштироки билан Италия ҳалқининг ироаси ва умид-орзуларини акс эттирувчи сайлов программасининг узи-кесна тексти тузилиши керак.

Бутун жаҳонда тинчликни мустақамлашга қадровчи ҳамда мамлакатнинг демократлаштирилиши кўзда тутиган программа проекти беш бўлмадан ибот.

Программа проектининг биринчи бўлимида тинчлик ва социализм латерининг ўсиб бораётган куч-қудрати уқтирилади ҳамда Совет Иттифоқи билан музокаралар олиб бериш кўзда тутилган сиёсатини амалга ошириш, Европада атом қуролларидан ҳалос бўлган зона яратилиши тўғрисидаги тақабил қўлаб-қувватлаш, шунингдек термоядро қуроллари синовларини тўхтатиш тақабил этилади. Проектда Коммунистик партия араб ҳалқларининг озодлиги ва мустақилиги тарафдори, мустақамлашнинг ҳар қандай формаларини кескин равида

бидириладики, Туркия ўз территориясида чет эл ядро ва ракета қуролли қўлаштириш ишида НАТО-даги бошқа мамлакатлардан кўра илдам бўлишга интилимоқда, унинг бу интилиши СССР учун тушунари асос. Бунинг фақат шу билан изохлаш мумкинлиги, дейилди мақтубда, Туркияда, афтидан, бу ҳафли қадм-қадм ҳақиқий аҳамиятини ҳамма тўла равида англаб олмаган бўлса керак.

Сўзга Н. А. Булганин Туркиянинг ҳалқаро кескинлиги юмшатиш ва Яқин ҳамда Ўрта Шарқда тинчликни мустақамлаш перспективасидан таъбиришнинг учун ҳеч қандай асос йўқ, деб кўрсатди. Аксинча, совуқ урушга хотима бериш, зўр бериб қуролланишнинг тўхтатиш ва Туркиянинг ҳамма қўшнларини билан дўстона муносабатларини мустақамлаш Туркия ҳалқига ҳам ишончли ва порлоқ истиқбол таъминлай олади.

Н. А. Булганин Совет Ҳукумати фақат бир нарсани, у ҳам бўлса — СССР билан Туркия ўртасида чинакам ахши қўшнчилик ва дўстлик, ҳамжиҳатлик ва ишонч муносабатларини ўрнатилишга интилаётганлигини кўрсатиб, пировардида, Туркиянинг Совет тақдирларига ахши муносабатда бўлиши ҳамда унинг Кенгаши иштироки эътиҳом тинчликни мустақамлашга ёрдам беради ва Совет Иттифоқи билан Туркия ўртасида чинакам ахши қўшнчилик муносабатлари ўрнатилиш манфаатларига хизмат қилади, деб умид билдириди.

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг Туркия, Нидерландия, Швеция ва Афғонистон беш министрларига ҳамда Австрия канцлерига юборган мактублари СССР нинг Туркиядаги, Нидерландиядаги, Швециядаги, Австриядаги ва Афғонистондаги элчилари томонидан тегишли пойтахтларга топширилди.

товарларни, шу жумладан темир рўза, кокс, нефть, қора металл, прокат, ферросплавлар, рангли металл, пахта, алаит-концентрат, ёғоч-тахта, автомашиналар, шарикоподшипниклар, нефть пармалайдиган ва йўл қурилиш ускуналарини ва бошқа товарлар етказиб беради.

Венгрия Совет Иттифоқига кема-лар, сузувчи қанлар ва портал қанлар, пессажир автодалари, станоклар, химия ва озиқ-овдат саноати учун машина-ускуналар, пойфал, тақилган бўюмлар, газлама, мебель ва ҳалқ истеъмол қиладиган бошқа баъзи товарлар етказиб беради.

Проектнинг иккинчи бўлимида иктисодий ва яқиний ўзгаришлар кўзда тутилди, бу ўзгаришлар атрар монополиянинг тугатиш ва саноат монополияларини қарини қулаш олиб бериш, меҳнатқамларнинг турмуш даражасини ошириш, иш билан тўла таъминлигини ҳамда социал-таъминот системасини вужудга келтиришдан иботдир.

Программа проектининг учинчи қисмида мамлакатдаги сиёсий масалаларни ялғилан, конституцияга риоя қилиш ҳамда маъмурий аппаратнинг порҳўрлигига қарини қулаш олиб бериш зарурлиги тўғрисида гапирилди.

Италия мактаби ва маданияти масалаларига бағишланган бўлимида Италиядаги бутун таълим системасини қайта ташкил этиш кўзда тутилди.

Программа проектининг бешинчи бўлимида Коммунистик партия мамлакатдаги барча ҳалқ кучларини ва демократик кучларини янада бирлаштириш зарурлигини уқтириб ўтди.

Пировардида Компартия Марксий Комитети ҳалқини Италия Коммунистик партияси учун — тинчлик ва прогресс партияси учун овоз беришга чақиради.

Совет Иттифоқида «СССР-Финляндия» жамияти тузилди

Мамлакатимизда «СССР-Финляндия» жамиятини тузиш тўғрисидаги тақабил совет жамоатчилиги кенг доиралари зўр қизиқин билан қўлиб олди. Бу тақабил олимлар, давлат арбоблари, маданият ходимлари ва бошқа кишилардан иботат ташаббускор группа илгари сурган эди.

13 январь кечқурун Москвада янги жамиятин тасис атувчиларининг йиғилиши бўлди. Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Бутунити-фоқ жамиятининг ахши мамлакатлари, Ленинград, Петрозаводск, Таллин, Запорожье, Калинин шаҳарлари бошқа шаҳарларнинг вакиллари тўғилдилар.

Меҳмонлар орасида Финляндия республикасининг СССРдаги фаху-луд ва мухтор элиси Эро А. Вуори ва элчихона қондилари, шунингдек Москва олий ўқув юрталарида ўқибётган фин студентлари ҳам эди.

Ташкилий йиғилишини Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Бутунити-фоқ жамияти правленисининг раиси Н. В. Попова очди.

Ташаббускор группанинг топи-ринига мувофиқ, педагогика фанлари академиясининг вице-президенти А. И. Маркушевич доклад қилди. У, СССР билан Финляндия ўртасида сиёсий ва иқтисодий муносабатларини ривожланиши тўғрисида, маданий алоқаларнинг кенгайиб бораётганлиги тўғрисида, ҳар иккала мамлакат жамоат ва давлат арбобларининг ўзаро визитлари қандай аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида гапирди.

Бу алоқаларнинг тобора ривожланиши, — деди докладчи, — ҳозирги вақтда бизнинг олдимизга

Финляндия ва СССР ҳалқлари ўртасида ҳамкорлик қилишга совет жамоатчилиги доираларини янада кенг қамб этиш назарасини қўймоқда. Шунинг учун ҳам мамлакатимизда «СССР-Финляндия» кўнгилли жамиятини тузиш зарурлиги вужудга келди. Бу жамият ахши қўшнчилик муносабатларимизнинг янада мустақамлашига ёрдам бериши асоси.

Финляндиянинг СССРдаги ахши Эро А. Вуори нутқ сўзлади. Йиғилиш қатнашчилари уни самий кутиб олдилар. Энди «СССР-Финляндия» жамиятини тузиш ташаббусчиларига йиғилишда ҳозир бўлган фанлар номидан ташаккур изҳор қилди ва бу жамият ҳар иккала мамлакат ўртасидаги маданий алоқаларини янада ривожлантириш назарасини муваффақият билан амалга ошириш учун ҳамма шарт-шароитларга эгадир, деди.

Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқида «СССР-Финляндия» жамияти тузиш тўғрисида ахшилик билан қарор қабул қилдилар. Жамият правленисининг состиави сайланди. Йиғилиш қатнашчилари Хельсинкида «Финляндия-СССР» жамияти номига таърих хатини қизгин қарасалар билан маъқуладилар. Бу таърих хатида Финляндиялик дўстларга СССРда янги жамоат ташкилотини тасис этилганлиги хабар қилинди.

Йиғилишдан кейин «СССР-Финляндия» жамияти правленисининг биринчи мажлиси бўлди. Правление раиси қилди Педагогика фанлари академиясининг вице-президенти А. И. Маркушевич сайланди. (ТАСС).

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ IV ХАЛҚАРО КОНГРЕССИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

ВЕНА, 13 январь. (ТАСС). Австрия демократик хотин-қизлар совиал матбуотда эълон қилиш учун қўйилган ахборотни топширди:

«Шу йил 8-9 январда Венада Австрия демократик хотин-қизлар совиал правленисининг конференцияси бўлиб ўтди. Бу конференцияда Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг беш секретари Кармен Сант ва беш секретарь Урнбосари Мария Анне-Губер қатнашдилар.

Конференция қатнашчилари Австрия демократик хотин-қизлар совиалнинг 1958 йил 1 январь 5 июн-гача Венада хотин-қизлар IV халқаро конгрессини ўтказиш тўғрисидаги тақабил Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг томонидан қабул қилинганлиги тўғрисидаги хабарини зўр шодлик билан қўлиб олдилар.

Конгресснинг кун тартибидида ҳозирги замон жамиятида хотин-қизларнинг роли ва масъулияти тўғрисида ҳамда Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг назар-қарорлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Конгресс доирасида алоҳида-алоҳида қўйилган уч конференция ўтказилди:

1. Хатини ҳимоя қилиш проблемаси билан шуғулланганлиги конференция. Бу конференцияда атом бомбалари синовларини тўхтатиш тўғрисидаги ва атом қуролни тақабил тўғрисидаги масала, қуролланишнинг тўғрисидаги масала, миллий мустақиллик ҳуқуқи тўғрисидаги, атом энергиясини ва фан соҳасидаги ҳамма муваффақиятлардан тинч мақсадлар учун, инсониятнинг бахт-саодати ва кишиларнинг турмуш шароитини яхшилаш йўлида фойдаланиш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Болгария халқ мажлисининг сессияси

СОФИЯ, 13 январь. (ТАСС). Янги сайланган Болгария Ҳалқ Республикаси Ҳалқ мажлисининг биринчи фахуулудда сессияси бутун очилди. Сессия Ҳалқ мажлиси бюросини ва президиумини сайлади. Ҳалқ мажлиси бюросининг раиси қилди Фердинанд Козовский ва Ҳалқ мажлиси президиумининг раиси қилди Георгий Дамьянов сайланди.

Сессия Министрлар Советининг раиси қилди Антон Йовови сайланди. Антон Йовова янги ҳукумат тузиш топширилди.

2. Хотин-қизларнинг жамиятда она, ишчи ва граждн ҳуқуқларидан фойдаланиш имкониятига эга бўлиши учун зарур шарт-шароитларни қараб чиқадиган конференция. Бу конференцияда хотин-қизларнинг меҳнат қилиш ҳуқуқига боғлиқ масалалар, хотин-қизларнинг оиладаги тенглиги тўғрисидаги масала ва бошқа масалалар муҳокама қилинади.

3. Болаларни ва ёшларни тарбиялаш масалалари билан, ёшларнинг билим олиш имкониятлари тўғрисидаги, ёшларни ҳалқлар дўстлиги ва ҳамжиҳатлиги руҳида тарбиялаш масалалари билан шуғулланганлиги конференция.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг хотин-қизлар 4-Халқаро конференцияси қақирлиши муносабати билан чиқарган Хитоб-номасида бундай дейилди:

«Бу конгресс хотин-қизларнинг барча қишларда иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаётдаги иштироки ўсиб бораётганлигини, бу эса ҳозирги дунё тарқабётган муҳим фактор эканлигини намоиш қилиб кўрсатди. Конгресс хотин-қизларнинг баъзи мамлакатларда ҳали ҳам мавжуд бўлган камситиларига қарини олиб бораётган курашини ҳам акс эттирди. Конгресс хотин-қизларнинг ҳалқ учун ахши ҳаёт бўлишига интилаётганлигини ҳамда ўз мамлакатларининг мустақилигини ва бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилишга қатъий деб боғлаётганлигини кўрсатди.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг ўзининг ҳамма миллий ташкилотларини ва ирди, миллати, дини ва дунёқарашини қандай бўлишдан қатъи назар барча хотин-қизларни бу конгрессга ўз вакиллари юборишга даъват этилиб.

Индонезия ва Миср президентлари ўртасида музокаралар

ҚОҲИРА, 13 январь. (ТАСС). Бугун бу ерда Индонезия президенти Сукарно билан Миср президенти Носир ўртасида музокаралар бошланди.

Икки соатга яқин давом этган биринчи учрашувда Индонезия ташқи ишлар министри Субандрио, Миср ташқи ишлар министри Фавайи ва Миср давлат министри Али Сабрий ҳозир бўлидилар.

Матбуотнинг хабар беришча, музокараларда ҳозирги ҳалқаро аҳволга доир масалалар, Мисрнинг ҳам, Индонезиянинг ҳам қизқитириётган проблемалар, шунингдек иккала мамлакат ўртасидаги сиёсий, иқтисодий ва маданий муносабатларини янада мустақамлаш йўлида ва воспталари муҳокама қилинмоқда. Президентлар бу мамлакатларнинг тинчлик ва миллий мустақилигини мустақамлаш йўлидаги курашига доир масалаларни муҳокама қилдилар.

Шу муносабат билан матбуот Миср ва Индонезиянинг тинч-отуғ янаш сиёсати бундан бўён ҳам қаттиқ амал қилишга ҳамда позитив бетарафлик позициясида туришга қатъий қарор қилганликлари уқтириб ёзди.

Газеталар бу музокарада Индонезиянинг ажраламас қисми бўлган Фарбий Иран тўғрисидаги масала муҳим ўрин олганини таъкидламоқдалар.

Корхоналарнинг бир меёрда ишлашига эришайлик

Ҳисобот доклад қилган шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ И. Ҳусниддинов ва музокарада қатнашган делегатлар шаҳар саноати 1957 йил планини мудатдан илгари бажариб, йил охиригача пландан ташқари 9 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарганини, ишлаб чиқаришда янги техника ва илгор технологияни, меҳнатни ташкил қилишнинг илгор усулларини кенг жорий қилиш соҳасида бир қатор тадбирлар амалга оширилганини қайд қилдилар. Шу билан бирга улар корхоналарга раҳбарлик қилишда йўл қўйилган жиждий камчиликларни ҳам очиб ташдилар, ҳўжаликка партия раҳбарлигини янада кучайтириш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтдилар.

В. И. Ленин номи Ўзбекистон металлургия заводи партия комитетининг секретари ўртоқ Г. Винокуров бундай деди:

— Завод партия ташкилоти коллектив томонидан олинган социалистик мажбуриятларини бажарилишини таъминлаш учун барча зарур чораларни кўрди. Ишчилар, инженер-техник ҳодимлар ўртасида оммавий-сиёсий, тарбиявий ишлар анча кучайтирилди.

Лекин завод фаолиятида жиждий камчиликлар бор. 3-қўйилдиш пети қурилиши бир неча йилдан бўён тугалланмаптир. Утган йили Тош-

(БЕКОВ ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН)

кент Халқ ҳўжалиг кенгаши заводидаги камчиликларини тугатишга яқиндан ёрдам берди. Лекин шунга қарамай, металл ишлаб чиқаришнинг кўпайтириш юзасидан белгиланган кўпгина тадбирлар амалга оширилмади. Завод чўян ва темир парчалар билан тўғри таъмин этилмаптир. Шу тўғрйли январь ойининг биринчи ўн кунидидаги қарийб 200 тонна пўлат кам ишлаб чиқарилди.

Даржискийнинг номи цемент комбинати партия бюросининг секретари ўртоқ С. Жабборовнинг тан олашча, партия ташкилоти коллективини 1957 йил планини бажариш учун курашга етарли сафарбар этилмади. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планни бажарилмади. Партиявий-ташкилий ва сиёсий ишларни олиб боришда жиждий камчиликларга йўл қўйилди.

Нотиж корхонага е

ДЕКАДАГА АТАБ

Бу йил Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига тайёргарлик қилиш адабиётчилар ва санъаткорларнинг иш бўлмасдан, балки умумхалқ ишидир. Шу кунларда театрлар, иқоди ва концерт буювчи ташкилотларда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг республика адабиётчилари ва санъаткорларига қилган Мурожаати кенг муҳокама қилинмоқда.

Ёзувчи академик Ойбек ҳам Мурожаатга жавобан декадага олиб борадиган янги асарлари устида қизғин ишлаётди. Ҳозир у Туркистондаги граждандар урушини ақс эттирувчи «Улуг йул» номи романини ҳамда «Болалик» деган автобиографик повестини тамомлаш арасида турибди.

Суратда: адиб Ойбек ўз иш кабинетидида.
М. Турсунхўжаев фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Автомат «одам»

Москва областининг Шчелковский районидаги Чкалов номи ёш техниклар станциясида радио тўғрисидаги аъзолари Юрий Андреев ва Виталий Давидов автомат «одам» ясади. Бу «одам»нинг кўзи — нурли сезадиган фотоэлементлар, қўли эса — микрофонлардир. Унинг темир панжалари кўпол, оёқлари эса жуда оғир. Бўйи одам бўйидан сал баланд бўлиб, оғирлиги 150 килограммдир.

Радио орқали бошқариладиган бу механизм ростдан ҳам автомат «одам»га ўхшайди. У радиодан берилган буйруқларни тез ва иттидорлик билан бажаради. Автомат «одам» овоз билан берилган команда бўйича олдинга, орқага, чапга, ўнгга юради ва бир жойда тўхтади. Бундан ташқари радио команда билан қўлларини баландга кўтарди ва туширади, тираскалари бўкилади. Панжалари билан эса ердан турли предметларни олади. У кўради ҳам — бирор жойдан нур кўрсатилса дарҳол ана шу тарафга қараб юради. Бундан ташқари автомат «одам» ўзининг келиб чиқиши ва нималар қила олиши тўғрисида йўғон овоз билан гапириб ҳам беради. Қисқаси ҳаваскорлар ясаган бу аппарат йигирмадан ортиқ ҳар хил ҳаракатларни бажаради.

Суратда: Автомат «одам». Радио ҳаваскорлари тўғрисидаги аъзоси Саша Богомолов аппаратнинг ишлаш услубини тушунтирмоқда.

Мамлакатимизда ҳар 10 кишига 55 дон китоб тўғри келади

Улуг Октябрьнинг 40 йиллигига атаб Бутуниттifoф китоблар палатаси «СССРда 40 йил ичида матбуот» деган тўплам босиб чиқарди. Бу тўпламда Совет ҳокимияти йилларига вақтин матбуот ва китоб нашр этиш масли қўрилмаган даражада ўсганлигини кўрсатувчи аҳолий рақамлар келтирилган.

40 йил мобайлида СССРда дундаги 124 тилда китоб нашр этилди. Шундан 86 таси СССР халқлари тилида, 38 таси эса чет эл халқлари тилида. Соёқ Россияда 1913 йилда ҳар 10 кишига 6 та китоб тўғри келган бўлса, 1956

Болалар ёмби топиб олишди

Яқинда Эстониянинг Кохт-Ярве шаҳри яқинида шундай воқеа рўй берди: шаҳар чеккасида трактор кичикроқ бир майдонни ҳайдаётган эди. Метсене исмли шахтёрнинг болалари эса трактор кетидан қопиб, ўйнаб юрадидилар. Тўрт ёшли Велло бирдан тупроқ орасида ётган қандайдир металл предметни кўриб қолади. У усти ўтлар билан қопланган кетган, мис қутча экан. Бола қутчани кўтаришга уриниб кўради. Аммо оғирлигидан ердан узоқламади.

Веллонинг акаси ва тракторчи ерданга келадилар. Улар анча куч сарфлаб қутчанинг қопқотганини очадилар. Унинг ичида 700 дондан ортиқ қадимги қумуш тапта бор экан. Топилма орасида немис, вивантия, англо-саксон ва бошқа мамлакатларнинг қумуш пулларини учратини мумкин эди.

Ёмби Эстония ССР Фанлар академиясининг тарих музейига топширилди. Олимлар бу тағалар XI асрга мансуб бўлса керак деб, тахмин қилмоқдалар.

Редакция почтасидан

Ҳаммомдаги ҳангома

Тунов кун Мирза билан Қобил ҳаммомда учрашиб қолишди. Мирза кираверишдаги ювиниш хонасида одамлар ўртасида ўтирарди. Эски қадронлар ҳол-аҳвол сўрашган бўлишди.

— Шу ҳаммомга келиб нима қилариндиги, — деди Мирза.
— Ҳа нима бўпти? — таажубланди Қобил.

— Бироздан сўнг нима бўлишини билиб оласиз!

— Мирза, тосингиз кўринмайди?

— Тосингиз гапирасиз-а... Ичкарида, сув олиш учун навбатга қўйиб келганман. Учинчи-ми, ўнбиринчи бўлган эдим... Тос ҳам ҳаммом ходимининг аяғига «ширин» тапаларидан сўнг араб тегди.

Икки қадрон ичкарига киришди. Иккинчи хонада ҳам одам тўла. Аммо учинчисида ҳечким кўринмайди. Хонада 15 га яқин тос қатор турибди. Тоснинг тўлишини тоқатсизлик билан кўтиб, жўрак тепасига бир киши ўтирарди.

— Ҳаммомни йил сайин бирталай пул сарфлаб ремонт қилишди-ку, нега ҳар бир хонага жўрак ўрнаштирилди. Соатлаб сув пойлаш жонга ҳам тегиб кетди, — деди у.

Хуллас, шу кун Мирза билан Қобилнинг ювиниш тоза бўлиш ўрнига таъбирлари роса кир бўлди. Кийиниш хонасида ҳам тартиб йўқ: ҳаммаёқ ифлос, оёқни ерга боссангиз тупроқ илашиб, лой бўлади. Иссиқдан лоҳаз бўғаллар нашатирини спирт сўрашарди. Ҳаммом ҳодими бўлса «бу ер дорихона эмас, ҳаммом» деб ўшқиради. Ваҳоланки, ҳар бир ҳаммомда аптечка бўлиши керак.

Мирза ва Қобил бу ерда ортиқча туролмай, муздек суви босдан қўйилар-у, «бундай ҳаммомнинг бетини кўрганам энди шу бўлсин» деб чиқиб, кийинишга бошладилар.

Улар Тошкентдаги 13-ҳаммомда соир бўлаётган бу аҳволни «Росбастрест» раҳбарларига айтмагиз» деган фикрда ташкилот идорасини қилириб кетдилар. Мирза ва Қобил «Росбастрест»ни топиб, ҳаммом тўғрисидаги ҳамма гапни айтишдан бўлса керак. Борлиқ улар ташкилот идорасини тополмаган бўлсалар, трест раҳбарлари идорадан чиқиб, ўша ҳаммомнинг аҳволидан бир хабар олсалар ёмон бўлмасди.

М. АФЗАЛОВ,
С. МУСАЕВ.

Меҳнатсевар олима

Ўрта Осиё политехника институтининг студентлари ва ўқитувчилар коллективи Ўрта Осиёнинг йиллик геологлардан бири, институт геология кафедрасининг муdiri доктор Ольга Ивановна Сергунькованинг 60 ёшга, яъни педагогик фаолиятига 30 йил тўлган кунга бағишлаган кеча ўтказиларди.

О. И. Сергунькова 1926 йили Ўрта Осиё давлат университетини тугатган, университетда илмий иш олиб бориб, 1935 йилда фан кандидати унвонини олади.

Олиманинг олиб борган илмий текшириш ишлари тўғрисида Таш-Шань тоғларининг стратиграфияси ва Ўрта Осиёдаги бошқа тоғлик районларнинг тузилиши аниқ ўрганилди. Ўрта О. И. Сергунькова раҳбарлигида ўйлаб паллантологлар, фан кандидатлари егитирилди. Ўзбекистонда ва Ўрта Осиёнинг бошқа республикаларида ишлаётган палеонтологларнинг кўпи Сергунькованинг шогирдларидир. Партия ва ҳукуматимиз олим Сергунькованинг кўп илмий хизматларини тақдирлаб, уни Ленин ордени, медаллари ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Ерлиги билан мукофотлади.

Қ. АХМЕРОВ.

Маданият хроникаси

Бўстонлик районидидаги «Қозғистон ССР 30 йиллиги» колхознинг қизил чойхонаси колхоз аъзоларининг маданият дам оладиган жойига айланиб бормоқда. Меҳнатқиллар чойхона қизил бўрағида газета ва журналларнинг янги сонларини ўқийдилар, шахмат-шашка ўйнайдилар. Яқинда чойхонага телевизор ўрнатилди.

Т. Қўрғонов.

Оржоникидзе районидидаги Оржоникидзе номи колхозининг бой китоб фондига эга бўлган кутубхонасига аъзо бўлувчилар сони кун сайин кўпаймоқда. Бунга назарга олган колхоз правленияси бу йил кутубхонага китоб сотиб олиш учун 4 минг сўм маблағ ажратди. Кутубхона 30 нонда журнал ва газетага обуна бўлди.

Н. Қайюмов.

Янгийўл. Низомий номи Тошкент Давлат педагогика институтини сиртқи бўлимининг Янгийўлдаги консултация пунктида ҳар ақшанба кун машғулотлар бўлиб турибди. Бу машғулотларга институт ўқитувчиларидан Мун. Тошмуҳамедов, Вайнтрауб, Поляков ўртоқлар раҳбарлик қилмоқдалар. Ўтказилар консултация, лекция ва суҳбатлар сирдан ўқитган студентларнинг билимини оширишга ва мустақамлашга катта ёрдам бермоқда.

Б. Бернштам.

Тежалган маблағ ҳисобига

Оҳангарон шаҳридаги «Ўзбек-уголь» комбинатига қарашли 9-шахта коллектив кўмир қазиб чиқариш давлат планларини йил сайин ошириб адо этмоқда. Натижада кўпалаб давлат маблағи тежалаетир. Ана шу тежалган маблағнинг бир қисми ҳисобига қончилар учун типовой ҳаммом, 8 бўлимда 2 қаватли озимокват ва саноат моллари билан савдо қилаётган магазин бинолари қурилиб, яқинда фойдаланишга топширилди. Шунингдек «Шахтёр» Мажлиси саройи учун янги маркази телевизор ҳам сотиб олинди.

Бундан ташқари, шахта қончилари учун қишки клуб биноси ҳамда 300 ўринли эаги кинотеатр қурилатири.

А. КУНИЕВ.

Оҳангарон ГРЭСида

10 МИЛЛИОН НИЛОВАТТ-СОАТ ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЯСИ

Оҳангарон давлат район электростанцияси ҳозиргача 10 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр энергияси ишлаб чиқарди. Бу энергия Тошкент иқтисодий райони корхоналарининг ахтиёжини қондириш учун «Ташнефто» системасига берилади. Ҳозир станциянинг қурувчи ва монтажчилари яқинида турбогенераторни ҳам ишта тушириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

ҚИММАТЛИ РАЦИОНАЛИЗАТОРЛИК ТАКЛИФЛАРИ

Қурилишда рационализатор ва ихтирочилар сафи кенгайиб бормоқда. Сўнгги пайтларда ускуналардан яхши фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган 18 та рационализаторлик таклифлари тушди. Инженерлардан Иванов ва Лушанов ўртоқлар трансформаторларни тақомиллаштирилди. Натижада трансформаторга ток нагузакеси камайиб ва трансформаторни ҳимоя қилиш иши яхшиланди. Қозон пешининг бошлиғи Черкинский трубопроводдаги 1-қозонга мазутли форсуналарни озиклантириш учун қопқоқ ўрнатилиш таклиф этган эди. Бу қимматли таклиф амалга ошириш натижасида мазутли форсуналарни озиклантириш билан банд бўлган бир паровоз ишдан бўлиди. Мастер Чинкин, моторчи Грифцова ва бошқа новаторларнинг таклифлари ҳам давлатга анча фойда келтиради.

ШАХМАТ МУСОБАҚАСИ

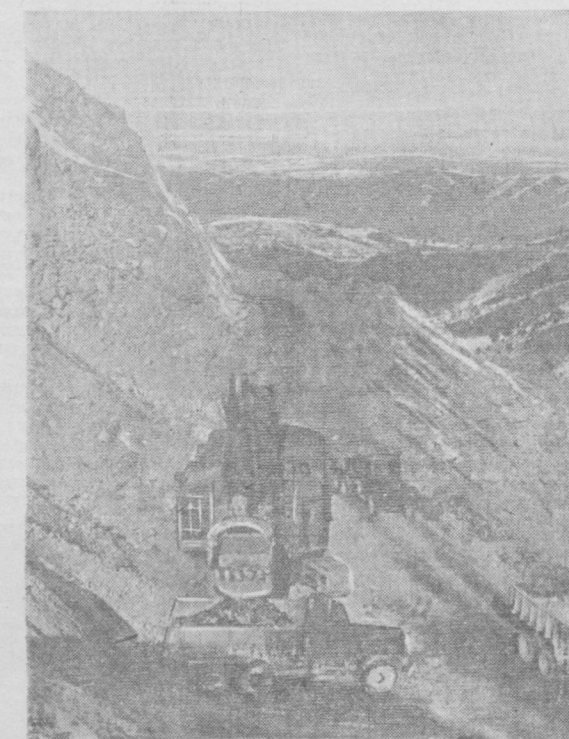
Бу ерда ўтказилган шахмат мусобақасида биноклар, монтажчилар ва станцияни эксплуатация қилувчилар иштирок этидилар. Ўйин алимий-системасида ўтказилди. Мусобақада биринчи марта қатнашган станцияни эксплуатация қилувчилар 4:2 ҳисоби билан ғалаба қозондилар. Мусобақа ғолибига «Энергетик» кўнглили спорт жамиятининг кубоги берилди.

Ф. ПЕТРОВ.

★

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети кафедраларида илмий-текшириш ишлари кўлами табора кенгайиб бормоқда. Илмий лабораторияларнинг техник базалари бойиб, мустақамлашмоқда. Физика-математика факультети, студентлари ва ўқитувчилари ихтиёрида 250 минг марта катта қилиб қўрсатилган электрон микроскоплар, сантиметрининг миллиарддан бир қисмигача аниқ қилиб ўлчай оладиган спектрографлар, атмосферани бир триллион марта сийраклаштириб берадиган турли вакуум аппаратлари, нишонли атомлар билан ишлайдиган ускуналар, юқори частотали диапозонли генераторлар, космик нувларни ўрганадиган асбоблар бор. Физика-математика факультетининг студентлари ва педагоглари ана шу асбоблардан кенг фойдаланмоқдалар. Суратда: илмий ходим Дмитрий Васильковский ва аспирант Вохид Султонов ўртоқлар электрон оптик лабораториясида УЗМ-100 электрон микроскопида металл структурасини ўрганоқдалар.

Б. Мазур фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

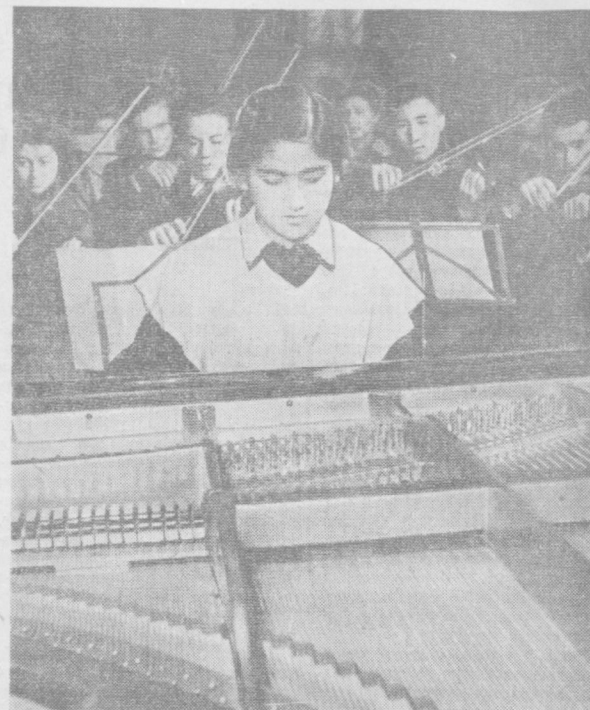

Суратда: Олмаликдаги Олтин топан комбинати марказий карьерининг очик разрезда рух-қўрғонини русдини кавлаш пайти.

Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ХРОНИКА

СССР Бот прокурорининг буй-ланди. Ўртоқ М. Ш. Шералиев Ғарури билан Ўртоқ Нор Ёқубов Ўзбекистон ССР прокурори вазифасидан озод қилинди.

Тошкент. Тошкент консерваторияси ҳузуридаги музыка мактабининг IX синф ўқувчиси Элла Нуралиева симфоник оркестр жўрлигида композитор Г. Муселлининг «Бешинчи концерт»ини ижро этмоқда. Суратда: Элла Нуралиева.

М. Редькин фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТУРЛИ ҚАСБ ЭҒАЛАРИ

Радиотехник

Калинин районидидаги 27-ўрта мактабининг радиоэаи. Ихчамгина, озода хонада Обид Хусанов бўзилган «Рекорд» радиоприёмининг тузатиб ўтирибди. Шу пайт ташқаридан радиоприёмник қўтиқлаб, шу районининг Сталин номи колхоз аъзоси Акбархўжа Тўраев кириб келди. Обид Хусанов Акбархўжа акани хурсанд қилиб олди-да, ўтиришга таклиф этди.

— Ўғлим, — деди Акбархўжа ака стулга ўтираётди, — мана шу приёмникни тузатиб беринг.

— Сиз, мана бу газетани ўқиб туринг, мен ҳозир тузатиб бераман, — деди-да Обид Хусанов радиоприёмникнинг уёқ-бўғинини кўра бошлади. Орадан арим соат ўтмасдан, Обид Хусанов приёмникни тузатиб, токка олади.

— Тошкентда гапиримиз... Дикторнинг овози кичкина хона-ни жаранглайди юқори.

— Радиоприёмник тузалди, — деди ўз ишдан мамун бўлган Обид Хусанов.

— Раҳмат ўғлим, касбингдан барака топ, — деди Акбархўжа ака Обид билан хайрлашаётди.

Обид Хусанов ўрта мактабда ўқиб юрганда радиотўғраги машғулотларида актив қатнашарди. У, бўш вақтларида радиотехникага оид китобларни ўқиб, қандайдир деталларни ўрганади.

1950 йилда 10 синфини битирган Обид Хусанов Тошкентдаги алоқа техникумида ўқиб бошлади. Бу ердаги радиотехника, электротехника юзасидан ўтган дарслар Обид Хусановга техника билимига бўлган қизиқишини янада оширди. Ниҳоят, Обид 1953 йили алоқа техникумининг муваффақияти билан таомлади ва 27-мактаб клубидаги радиоэаи бошқара бошлади. Орадан кўп ўтмай мактаб радиоэаида

магнитофон келтирилди ва узелдан колхозчиларга, мактаб ўқувчиларига атай концертлар эшиттирилади бошланди.

— Мен-да, — дейди Обид Хусанов, — 7-синфда ўқиб юрган чотларимдаёқ радиотехник бўлишга ҳавас ўйганган эдим. Мен физика ўқитувчиси Аҳрор Тожиев билан қўшимча машғулотлар ўтказар, биламанларимни сўраб билиб олар эдим. Техникумда ўқиб юрган пайтларимдаёқ детекторли ва кучлантирувчи радиоприёмниклар ясам қўлимдан келарди. Шунинг учун ҳам ҳозир узелни мустақил бошқаришни ўздатириб олдим.

Шу кунларда мактаб атрофида яловчи 300 га яқин колхозчи хонадон радиолаштирилган. Ҳар кун радиоузел орқали мактаб ўқувчилари томонидан ташкил этилган «Ўқувчи журналининг сўнгги саҳифаси» ота-оналарга эшитириб турилади. Була ота-оналар ўз ўғил-қизларининг мактабда қандай ўқитилганли, интизоми, давомати ҳақида хабардор бўлиб турадилар. Бундан ташқари «Халқаро аҳвол» тўғрисида обзор ҳам эшитириб турилади. Сўнгга «4» ва «5» баҳо билан ўқитган ўқувчиларга атай концерт берилади.

Ёш радиотехник Обид Хусанов ўзининг ибратли меҳнати билан бутун колхозчилар ва мактаб ўқувчилари хурматига сазовор бўлмоқда. Унинг радиоэаида ишлаб бошлаганига икки йилдан ошиб кетди. Обид Хусанов фақат радиоэаида бошқариш билан шугулланмасдан, мактабда очилган радиотехниклар тўғрисида ҳам раҳбарлик қилади. Обид Хусанов кўп йиллик иш тажрибасидан ўсмон Нирматов, Тўлқин Тўраев, Эркин Қомиллов, Раҳмат Мирсолтев каби тўғрақ аъзоларига кунт билан ўргатмоқда.

М. ОРТИҚОВ.

Телевизор Экраида

16 ЯНВАРДА:

19.30. Катта ёшдаги болалар учун эшиттириш

«Падун шалолалари» деган илмий-оммабоп фильм.

20.00. Ўзбек тилида хотин-қизлар учун эшиттириш.

20.20. Кинесурнал.

20.30. Ўзбек тилида бадний фильм — «Қутлут қон».

Редактор З. ЕСЕНБОВЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМИ ТЕАТРА — 15/1 да Йўлчи юлдуз, 16/1 да Ганг дарёсининг қизи.

НАВОИИ НОМИ ТЕАТРА — 15/1 да Тохир ва Зухра. СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати Халима Носирова, Ўзбекистон ССР халқ артисти Карим Зокиров, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Насим Хошимов қатнашади, 16/1 да Кармен.

СВЕРДЛОВ НОМИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 16 ва 17/1 да Ўзбек санъат усталарининг катта концертлари. СССР халқ артисти Халима Носирова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Мукаррама Турғунбоева, Фотима Борухова, Галия Измайлова, Комилжон Ота-

ниёзов ва бошқалар қатнашади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Гималай айиқлари аттракционининг сўнгги кунлари. Ўргатувчи — Изабелла Адаскина. Тамона кеч соат 8 да бошланади.

«ЕШ ГВАРДИЯ». «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечкувчи янги киноповесть Дўстлар ёнимизда бўлганда.

Калинин район. Сталин номи колхозда турувчи Аъзам Каримовнинг шу колхозда турувчи Бўстон Дўстматовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент област. Калинин район. 1-участка халқ судида қўрилади.